

Wet voortgang energietransitie (VET)

Deze wet en het debat heeft jaren op zich laten wachten. In de Wet STROOM werden een paar jaar geleden al duurzame stappen gemaakt via vele amendementen. Omdat die wet enkel bedoeld was om energieproductie en – transport te splitsen heeft minister Kamp destijds de wet ingetrokken. Voor de verkiezingen werd de wet VET niet behandeld en tijdens de formatie was het controversieel verklaard. Gezien de ambities uit het regeerakkoord hing er daarom veel van het debat af. Zou het kabinet de Kamer gemeenten nu wel de instrumenten geven en beslissingen nemen om de koers naar aardgasvrij in 2050 in te zetten? Vooraf was dat nog niet zeker en de Nota van Wijziging (NvW) op de gas- en elektriciteitswet (wat de Wet VET in feite is) liet op zich wachten tot een dag vóór het debat. Ook een cruciaal amendement was pas een dag voor het debat ingediend.

Het debat liet een eensgezinde Kamer zien. Op de PVV na was er brede steun voor de ingezette koers van de NvW en het amendement. Er waren daarom bijna geen interrupties en de minister werd geprezen op zijn inzet.

Voor gemeenten waren de volgende punten relevant:

1. De rol en taken van de netbeheerders om met gemeenten de energievoorziening te verduurzamen;
2. Het afschaffen van de gasaansluitplicht voor alle nieuwbouw en de mogelijkheid gebieden aan te wijzen waar het aardgas van wordt afgesloten;
3. Het onder de grond aanleggen van hoogspanningsleidingen, het zogeheten verkabelen.

Netbeheerders

Taken van de netbeheerders zijn limitatief vastgelegd in artikel 17c van de Gaswet. De NvW kondigt aan om de taken van de netwerkbedrijven op de energietransitie verder uit te breiden in een AMvB. Daarmee stelt artikel 17c ook de netwerkbedrijven in staat om bij te dragen aan de energietransitie.

In het debat was hier grote steun voor. De partijen aan de groenere kant zoals PvdA, GL, SP, PvdD en CU wilden de netwerkbeheerder nog meer ruimte geven of gemeente van elke motivatieplicht ontslaan. VVD en SGP benadrukten juist de marktordening en dat wat de markt kan en wil oppakken daar ook de voorkeur naar uitgaat. Maar ook zij vinden dat netbeheerders nodig zijn als de markt er nog niet is. Hun vraag was daarbij wel hoe dat dan getoetst gaat worden.

De minister verduidelijkte dat de limitatieve lijst in de gaswet een lijst is wat de netbeheerders moeten doen, niet wat ze mogen doen. Maar wat ze mogen moet je wel weten wat het probleem is en dat is nog niet altijd bekend. Hij wil daarom geen carte blanche geven aan netbeheerders die met gemeenschapsgeld initiatieven kunnen ontplooiën die de markt beter zou kunnen doen. De data die zij bezitten moeten ze wel beschikbaar kunnen stellen in adviezen. De AmvB zal flexibel zijn om ruimte geven daar waar de markt (nog) niet in beweging komt.

Gasaansluitplicht

De nota van wijziging gaat niet in op het afschaffen van de aansluitplicht. Waarschijnlijk om ruimte te geven aan een ingediend en afgestemd amendement van D66 en VVD. Dit amendement, inmiddels breed omarmd door de Kamer en opnieuw ingediend, gaat uit van een 'nee, tenzij' principe voor nieuwbouw en benadrukt de democratische regierol van gemeenten voor beslissingen op bestaande bouw en nieuwbouw. Daarmee komt het amendement geheel tegemoet aan de wens van gemeenten.

De minister prees het amendement en de eensgezinde Kamer en benadrukte dat iedereen van het aardgas af moet.

Verkabeling

CU, GL, D66, PvdA, SP, CDA vinden de bijdrage voor gemeenten om te kunnen verkabelen te hoog. Verminder dat of socialiseer het geheel in de transporttarieven. De minister ging niet mee in het socialiseren van de kosten omdat dan alle gemeenten op kosten van anderen alle kabels onder de grond willen aanleggen. In de tweede termijn verlaagde hij de eigen bijdrage van grotere gemeenten van maximaal 25 naar 20%. Kleine gemeenten wordt het maximum verlaagd naar 15%.

Overige punten.

- CU wil CV ketels en gasfornuizen uitfaseren. Minister Wiebes laat dat over aan gemeenten die hun inwoners moeten informeren bij de warmteplannen.
- Afsluitkosten voor pioniers die nu al van het gas af gaan. CU, SP, D66, GL noemden dat een afsluitboete. Minister Wiebes snapt het sentiment maar wil niet hapsnap werken maar een grote slag maken in de nieuwe energiewet omdat iedereen van het gas af moet.
- Gebouwgebonden financiering. CU, SP, PvdD en CDA willen dat instrument snel opgeleverd zien. Naar mening van deze fracties kan dat fondsen losmaken om investeringen in de bestaande bouw te financieren. De minister steunt het instrument en is er met de financiële sector mee bezig.
- Laadpalen. VVD en SGP willen dat netbeheerders hun handen aftrekken van het plaatsen van laadpalen omdat de markt nu volwassen is. De minister is het daarmee eens en regelt dat in de nieuwe energiewet.
- CU en D66 willen transparantie over de herkomst van elektriciteit. De minister steunde dat.

Ingediende amendementen

Er zijn 17 amendementen ingediend in de loop van enkele jaren. Meerdere beogen de gasaansluitplicht af te schaffen en zijn tijdens het debat weer ingetrokken ten faveure van nummer 39 die inmiddels breed is ondertekend. Andere relevante amendementen beogen de kolencentrales te laten sluiten of netbeheerders meer ruimte te geven de energietransitie mede vorm te geven. Deze zullen het niet halen. De meeste amendementen zijn ontraden.

- [34627-39 afschaffen gasaansluitplicht](#).
- [Overige ingediende amendementen](#). (klik op datum rechts voor juiste volgorde)

Moties

Er zijn elf moties ingediend. Enkele relevante zijn:

- [Motie van de leden Yesilgöz-Zegerius en Bisschop over de verantwoordelijkheid voor de laadapparatuur](#). Oordeel Kamer
- [34627-30 Motie van het lid Dik-Faber over de kosten van verkabeling van hoogspanningskabels](#)
- [34627-31 Motie van de leden Dik-Faber en Jetten over transparantie over de herkomst van elektriciteit](#)
- [34627-32 Motie van het lid Beckerman c.s. over kosteloze verwijdering van gasaansluitingen voor huishoudens](#)

- [34627-36 Motie van het lid Van der Lee c.s. over een eerlijker verdeling van bekabelingskosten](#)
- [Alle moties](#)